

prosinec 2009

Motto: Radši se líbit jednomu dobrému než mnoha špatným lidem. (Pittakos)

Obsah:

- Z veřejných zasedání OZ 2
- Společenská kronika.....2
- Poděkování, škola.....3,4
- Příroda.....4
- Včelařské okénko.....5
- Mít za humny strakapouda ..5,6
- Strašínská premiéra 7
- Školní fotografie 8
- Sedm otázek pro.. ...9, 10, 11
- Jak šel život 12

Milí spoluobčané,

scházíme se nad stránkami Zpravodaje v adventním čase a spolu s radostným očekáváním Vánoc se již také zamýšlíme nad tím, jaký byl končící rok 2009. Uplynulý podzim byl bohatý na dění v naší obci. Setkali jsme se na již pátém posvícenském posezení, shlédli jsme úspěšnou premiéru ochotnického spolku, pobavili se na martinském posvícení pohorských hasičů a nástup adventu jsme oslavili rozsvícením stromu v parku. Máme za sebou také první ples letošní sezóny, kterým je již tradičně Včelařský bál.

Od 1.2.2010 se Obec Strašín stává plátcem DPH, což bude mít mimo jiné negativní dopad na cenu vody. Cena vodného se změní ze stávajících 11,- Kč na 13,- Kč/m³ (z této ceny se odvede DPH). V této ceně je již zahrnuta platba za pronájem vodoměru. Cena za komunální odpad se nemění. Upozorňuji však podnikatele, že od příštího roku si musí každý sám zřídit smlouvu o odvozu odpadu přímo se svozovou firmou.

V neděli 13.12. byla slavnostně otevřena nová rozhledna na Sedle. Obec Strašín po schválení obecním zastupitelstvem zakoupila schod č. 74, tak až si uděláte výlet, všimněte si.

Přeji všem krásné prožití vánočních svátků a do nového roku 2010 přeji hodně zdraví, štěstí a dobré nálady. Nezapomeňte si udělat čas na premiéru spolku Kolár s názvem Figarova svatba, která se uskuteční 26.12. od 19:30 v KD Strašín. Před tím ještě stihnete odpolední vánoční koncert horažďovických muzikantů ve strašínském kostele.

Jan Helíšek

Z veřejných zasedání obecního zastupitelstva, která se konají vždy druhé úterý v měsíci od 19:00hod střídavě v přísálí KD ve Strašíně a v Lesním hotelu v Laznech.

Usnesení z veřejného zasedání Zastupitelstva obce Strašín konaného dne 8.9.2009

Usn. č. 83/2009 – ZO schvaluje smlouvu o zřízení věcného břemene na č. parc. 574/1 a 574/2 v k. ú. Maleč mezi Obcí Strašín a ČEZ Distribuce za účelem vedení kabelu NN.

Usn. č. 84/2009 – ZO schvaluje rozpočtové změny k 31.8.2009.

Usnesení z veřejného zasedání Zastupitelstva obce Strašín konaného dne 10.11.2009

Usn. č. 85/2009 – ZO schvaluje příspěvek na opravu západní věže kostela Narození Panny Marie ve Strašíně ve výši 50.000,00 Kč.

Usn. č. 86/2009 – ZO schvaluje smlouvu o zřízení věcného břemene na vedení kabelu na č. parc. 1289/1 a PK 1289 v k. ú. Strašín uzavřenou mezi Obcí Strašín a ČEZ Distribuce a. s. Děčín za jednorázovou úhradu 1.000,00 Kč.

Usn. č. 87/2009 – ZO schvaluje nákup schodu na nové rozhledně na Sedle za cenu 5.000,00 Kč.

Usn. č. 88/2009 – ZO schvaluje přidělení bytu 3+1 v domě čp. 140 v 2. nadzemním podlaží a prostorů bývalé zubní ordinace včetně čekárny a příslušenství v domě čp. 140 v 2. nadzemním podlaží manželům Zdeňce a Miloslavu Silovským. Podmínkou je, že budoucí nájemci budou mít v obci Strašín trvalý pobyt.

Usn. č. 89/2009 – ZO schvaluje rozpočtové změny k 31.10.2009 dle přílohy.

Společenská kronika

S radostí vítáme nové občánky! Narodili se: Robert Michalec

Vítáme nové sousedy! Přihlásili se k nám k trvalému pobytu: Rudolf Pravda, Adam Pravda, Gabriela Pravdová, Svatobor Saller, Tereza Sallerová

Opustili nás: Úmrtí: Václav Veselý, Růžena Veselá

Sňatky: Ivana Rašková, Petra Blahutová – Michal Turek

Pavlína Pítrová

Vítání občánků: Agáta Petličková, Robert Vokáč

V oblasti sportu naši obec skvěle reprezentují bratři Melicharové v judu:

18.10. na Krajském přeboru v Plzni zvítězil Matyáš v kategorii mladších žáků a postoupil do celorepublikového kola. V regionální soutěži obsadil 2. místo.

22.11. Memoriál Ing. Radoše v Domažlicích – Vojta Melichar obsadil v kategorii mláďata 1. místo a Matyáš Melichar rovněž 1. místo v kategorii mladší žáci.

Gratulujeme a přejeme hodně dalších úspěchů!

Poděkování

si jistě zaslouží vydavatelé i autoři Strašínského zpravodaje. Nemenší zásluhu však mají ti, kteří Vám jej přinesou domů.

Mezi stálíce patří: J. Korál, V. a J. Chalupní, M. Melichar a O. Pítra.

Několik let doručovali: M. a Z. Trnkovy, V. Horejš a T. Ševčíková. Díky za ochotu.

Na jejich místo nastoupili K. Michalcová a J. Helíšek.

Všem děkujeme

JB

Škola

Strašínská škola je na první pohled stále stejná, ale uvnitř se neustále něco koná a mění.

Po letních prázdninách znovu ožila 1.9.2009, kdy přišel popřát úspěšný školní rok dětem i učitelkám p.starosta Helíšek. Třídu s 3 odděleními převzala Mgr.J.Blahutová (celkem 14 žáků – 11 ze Strašína, 2 ze Soběšic a 1 z Nezdic), Mgr.Z.Vlasová učí hud.výchovu a pracuje s dětmi ve školní družině, anglicky hovoří děti s ing.J.Helíškovou, přírodovědu a vlastivědu vyučuje M.Melicharová.

1.září šli poprvé do strašínské školy E.Helíšková, J.Kunc, A.Masná, M.Silovský a R.Solus. Do 3.roč. nastoupili O.Bandžal, M.Blahoutová, V. Helíšek, S.Kunc a V.Melichar. Nejstarší jsou čtvrtáci J.Helíšek, T.Hnídková, K.Melicharová a A.Polívka.

Hned 3.září jsme prožili dobrodružné dopoledne s vojáky naší armády v K.Horách. Čtvrtáci se v září vzdělávali v dopravní výchově – teoreticky ve škole v K.Horách a prakticky na dopravním hřišti v Sušici. Třetáci a čtvrtáci zvládli od září do listopadu 10 lekcí plaveckého kurzu v bazénu v Horažďovicích. Všichni dostali „mokrý“ vysvědčení. Dvakrát si mohli jet zaplavat i prvňáčci. Na posvícenských slavnostech jsme vystoupili s pásmem podzimních veršů a písniček. Markétka, Karča,Víťa a Vojta zpestřili vystoupení hrou na flétnu. Na divadle v Sušici jsme byli zatím jednou – viděli jsme „Včelí medvídky“. Protože v listopadu byla ve Strašíně několik dní vypnutá elektřina, zkusili jsme si dojíždění do K.Hor – ve škole jsme měli samostatnou třídu, chodili jsme na obědy do nové školní jídelny a odpoledne si hrát do pěkně vybavené školní družiny.

V rámci „Dne řemesel“ jsme si v K.Horách mohli vlastnoručně vyrobit vánoční ozdoby, taštičku na dárek, předměty z ovčí vlny nebo ručně šitý dátek, straší děti zdobily perníčky, vyráběly šperky nebo z hlíny figurky do betléma.

V naší strašínské škole jsme se sešli odpoledne po vyučování 23.11. - také jsme tvořili a připravili jsme plnou krabici dárků na předvánoční jarmark.

„Sedm bratrů havranů na zahradě kráká o tom, že se přenáramně brzo večer smráká,“ zahájila Evička v neděli 29.11. u rozsvícení vánočního stromu v parku vystoupení školáků.K básničkám jsme přidali několik zimních písniček, velký úspěch měli naši malí flétnisté. Tím jsme zahájili advent. Těšíme se na mikulášskou a vánoční besídku a samozřejmě na nejkrásnější svátky v roce a s nimi spojené vánoční prázdniny.

Z. Vlasová

Kapr obecný

(Cyprinus carpio)

Statné a vysokohřbeté tělo tohoto kapra, stejně jako jeho dalších variant – kapra hladkého a kapra lysce, je výsledkem systematické šlechtitelské práce, prováděné po staletí. Stejně jako sazan (původní neprošlechtěná forma kapra obecného), z něhož pochází, má v současnosti hlavu bez šupin, zatímco tělo je celé pokryto šupinami. Zbarvení má rozdílné. Kapr obecný může dosáhnout až 36 kg a délky pod 1,5m. Pochází z Asie a už v pozdním středověku byl v celé Evropě nejdůležitější rybníční rybou. Obývá rozsáhlé teplé vody s písčným nebo bahnitým dnem. Kapr se živí převážně rostlinnou potravou, vezme ale zavděk i bezobratlými živočichy dna. Tření probíhá na jaře (květen-červen).

Josef Rybáček

Podle kalendáře je už zima, i když ta letošní tak trochu zaspala.. Mnoha lidem to jistě nevedí, vždyť si jí ještě užijem. Včely už jsou většinou staženy do zimního chumáče, a tak je necháme odpočívat do jara, do prvních očištných proletů. Dnes si povíme o jednom včelím produktu, který je sice trochu pracnější na přípravu, ale jeho účinek je zaručený. Včelaři ho označují jako včelí mast. Jejím základem je med, nejlépe tekutý, propolisová tinktura a čistý bílý včelí vosk. K tomu se přidá škvarené vepřové sádlo (kvůli viskozitě a lepšímu roztírání).

Co je k tomu třeba:

porcelánová nebo nerez miska s tloučkem

jemný cedníček, sítko

med, vosk, propolisová tinktura a sádlo

Jak si připravíme propolisovou tinkturu: asi 20 g propolisu necháme vyluhovat 10-14 dní ve 100 ml čistého alkoholu (60-80%). Potom přecedíme přes vatku na sítko.

Postup: Ve vodní lázni roztavíme vosk, přidáme sádlo a necháme částečně zchladnout. Pak vmícháme med (trvá dost dlouho) a nakonec přidáme propolisovou tinkturu. Mícháme (třeme tloučkem) tak dlouho, až vznikne dokonalé spojení veškeré hmoty. Naplněný kelímek uložíme v chladu, pak vydrží velmi dlouho. Množství sádla můžeme zvětšit až 3x podle způsobu použití (když mast potřebujeme vtírat do kůže, je lepší řidší = více sádla).

Použití: na všechny oděrky, poranění kůže (ne přímo do krvácející rány), praskliny, popáleniny, ekzémy, hemeroidy atd.

Včelí mast není všelékem, ale její hojivé účinky jsou dlouhodobě prokazatelné. Jen lidé s alergií na propolis by se měli poradit s lékařem nebo alespoň udělat zkoušku na propolis na malém kousku kůže.

Čestmír Jílek

Mít za humny strakapouda ...

Ráda bych se zmínila o některých počinech, které jen zdánlivě spolu nesouvisí, které ale dobře a vhodně propagují naši obec a její záměry. Proto úvodem použiji motto v podstatě vystihující obsah mého článku.

„Kvalitní prostředí je součástí kvality našeho života a mít za humny strakapouda nebo alespoň barokní kapličku je sice malé, ale každodenní kouzlo, které si při troše snahy můžeme snadno dopřát. „ (Václav Cílek)

Na malé vesnici, v tom zastrčeném koutku Šumavy, si dopřáváme poměrně bohatý kulturní život. Snad mnohem více než naši občané (?) jej oceňují lidé z okolních obcí a městeček, ale kupodivu i Pražáci nebo obyvatelé středních Čech. V poslední době i turisté z Moravy.

Časopis STRAŠÍNSKÝ ZPRAVODAJ v tomto roce obdržel od Ministerstva kultury ČR své registrační číslo. Proto je podle příslušných pravidel zasílán i jiným kulturním organizacím. Z tohoto důvodu jsme (kupodivu) byli požádáni o některé informace vyplývající z článků otištěných v tomto našem strašínském povídání. Že čtou lidé v různých knihovnách ČR naše knížky s názvem „Vůně dobrot z podhůří Šumavy“ nebo pověsti, to již víme. Čas od času jsme požádáni některým kulturním zařízením o besedu či přednášku. Ale že se lidé zajímají i o náš malý „plátek“ – to nás opravdu těší.

ZELENÝ BOD STRAŠÍN - informační středisko - bylo zřízeno na základě spolupráce Občanského sdružení přátel Šumavy se sídlem ve Strašíně a Správou Národního parku Šumava. Pro veřejnost otevřeno od 1.června do konce září t.r. a pokud se konaly různé akce - otevřeno i déle, podle zájmu návštěvníků.

Byl to zajímavý nápad v obci Strašín zřídit malé infocentrum s množstvím publikací, letáčků, drobných památek a mnoha dalšími věcmi, které stojí za vidění. Byl to dobrý nápad posunout informační prostor Národního parku a CHKO Šumava do méně známého regionu, který je značně a povšechně (zbytečně) opomíjen. Tím míním i půvabné podhůří a Pošumaví. Výjimečný přírodní charakter zdejšího regionu, jeho vysoká krajinářská hodnota, ale i dosud ojedinělá kvalita životního prostředí s omezeným dopadem negativních civilizačních jevů, přímo vyzývá vstoupit na toto ojedinělé místo se strategickým záměrem – poskytovat informační služby a podporovat cestovní ruch v celém krajinném prostoru rovnoměrně.

Turisté a návštěvy oceňovali možnost posedět v příjemném prostředí Infa, prohlížet si knihy a časopisy týkající se minulého, ale i současného života místních obyvatel. Do knihy návštěv nám m.j. napsali:

„Polední zastávka – nádherná expozice, věci, zajímavé materiály. S láskou vytvořené infocentrum. Děkujeme za ochotu posloužit turistům i v den uzavření střediska. Máte to zde opravdu příjemné a informace obsáhlé. Takových center by mělo být v této oblasti více!“

„Děkujeme za příjemné prostředí, milé přivítání a výklad o Šumavě v celé její kráse. Je tu úžasná krajina a vlídní lidé. Jsme rádi, že jste to infocentričko, se záplavou informačních materiálů z celé oblasti Šumavy založili. Díky, líbilo se nám tu.“

Zůstává našim velkým přáním, aby nám bylo umožněno otevřít info Zelený bod Strašín také v příštím roce. O jeho dalších záměrech vás budeme informovat.

„STRAŠÍNSKEM, KRAJINOU ŠUMAVSKÉHO DOMOVA putujeme po svých ....“ je název malé brožurky, kterou jsme vydali pro lepší informovanost návštěvníků info Zelený bod Strašín a to právě o Strašínu a jeho osadách. V úvodu jsme uvedli: „Naším záměrem je především upozornit na šumavský kraj s jeho podhůřím a obyvateli, kteří zde žijí a pokračují v tradicích svých dávných předků“. Není to nadnesený titulek, jak by se na první pohled mohlo zdát. Brožurka informuje o památkově chráněných objektech, kulturních památkách, významných místech, stromech, osobnostech.

Většina turistů opravdu není informována o našem kraji. Jsou pak překvapeni pozoruhodným přírodním prostorem, který přímo vyzývá skloubit klenot krajinného a kulturního dědictví s romantikou dávné minulosti v souladu s přirozeným způsobem života lidí žijících na šumavském venkově. Jsme rádi, že se nám podařilo brožurku vydat a že se návštěvám Strašína líbí.

POSVÍCENSKÁ SETKÁNÍ

V den strašínského posvícení svolat shromáždění místních občanů, pozvat sousedy i hosty a uspořádat pro ně kulturní vystoupení v zásadě navazuje na dávnou tradici našich předků. „Posvícení“ byly místní výroční slavnosti konané na památku posvěcení kostela a současně s tím i symbolické zakončení zemědělského roku. U nás na Šumavě se slavnostem „Posvícení“ připisoval daleko větší význam, než tomu bylo například u dožínkových veselí. Vzhledem ke dřině na poli a v lese, která ještě na chalupníky a sedláky čekala, to bylo zcela logické. Výstižná je i jedna ze strašínských pranostik: „Po Martině konec dřině“. Rovněž úcta lidí ke strašínskému kostelu dávala posvícení určitý punc patřičnosti k tomuto posvátnému místu.

Proto mohu nazvat naše současná „Posvícenská setkání“ dalším (a musím podtrhnout následující výraz) inovačním počinem, který v tomto roce měl již páté výročí. Dozvěděla jsem se, že právě jeho zajímavá a neobvyklá skladba se stává inspirací i pro jiné. Může to organizátory těšit a být povzbuzením, ale může to i zavazovat. Udržet na vysoké laťce zajímavý žánr, který vychází z dávných zvyklostí předků, a přidat k němu i kulturní hodnotu současnosti, není lehké.

V první části programu starosta konfrontuje s občany komunitní plán obce sestavený z jejich vlastních podnětů a návrhů. Druhá část dává prostor mladým lidem a dětem. Taneční skupina paní Hany Kopové vždy zaujme svou profesionální úrovní, nápaditostí a hravostí. Jsme rádi, že patří k řadě Strašeňáků, kteří dobře prezentují naši obec. Mladí hudebníci z umělecké školy ze Sušice jsou především výborní muzikanti připomínající to dávné posvícenské „muzicírování“ našich předků (nemám pravdu, pane Tomáši Mužíku? Se zájmem jsme sledovali také vaši půvabnou vnučku, jak hraje, zpívá a podupkává si v rytmu kapely. Moc se nám líbila!)

Na závěr byl v premiéře promítnut emotivně laděný dokument s názvem Příběh hostinného domu. Vychází z teze románu Karla Klostermanna Hostinný dům. V dokumentu se obráží romantické prostředí šumavského venkova a je provázen dobovými fotografiemi. Mapuje také vzácnou historii strašínského hostince v čp. 16 a jeho tehdejších nájemců (dnes sídlo kulturního domu).

Uvedla jsem zde několik počinů, které obohacují dění na šumavském venkově. A to jsem se nezmínila o úspěších strašínských ochotníků, pořadech pro děti, masopustních průvodů maškar, slavnosti

rozsvícení vánočního stromku, bálech, muzikách a různých posezeních u dobrot ve strašínské hospodě.

Když k tomu připočtu za humny strakapouda a barokní kapličku, pak mohu konstatovat, že je to „krásné kouzlo, které si při troše snahy dopřádáme v tom zastrčeném koutku Šumavy“.

Jaroslava Sucháčová

Poznámka: Motto, v záhlaví je úryvek z předmluvy Václava Cílka ke knize Výuka Šumavou (vyd. o.s.Přátelé Šumavy Strašín).

Strašínská premiéra

Po velmi úspěšné hře „Zvonokosy“ přichází ochotnický spolek Kolár ze Strašína s novou hrou, která měla premiéru 31.10. v místním kulturním domě. Bylo vyprodáno. Strašínští nastudovali italskou komedii Carla Goldoniho „Sluha dvou pánů“. Jistě vám při tomto titulu naskočí jméno Miroslav Donutil a Národní divadlo. Pokaždé, když se uvádí známý titul, musí se počítat se srovnáváním. Strašínští obstáli.

Představitel hlavní role Truffaldina Luboš Sechter z Nezdic, překvapil diváky svým komediálním talentem. Dokázal spolu s ostatními kolegy celé 3 hodiny bavit publikum, někdy až artistickými výkony. Na jednoduše zařízené scéně vyniknou herecké výkony všech postav. Režie se ujal jako obvykle principál divadla Stanislav Šmucr. Hned druhý den v neděli odpoledne 1.11. se konala první repríza.

Úspěšnost této hry byla podtrhnuta živým hudebním doprovodem. Za bicí usedla Hanka Šmucrová a trubky se chopil Čestmír Jílek. Poděkování patří všem, kteří se aktivně podílí na činnosti spolku a věnují svůj volný čas této zábavě.

Jelikož soubor Kolár má okolo 40 členů, druhá část ansámblu připravuje pod režijním vedením Dáši Ševčíkové činohru Figarova svatba. Těšte se na premiéru 26.12.09, která by vám měla zpestřit vánoční svátky. Díky za krásný divadelní zážitek.

-sm-

Školní fotografie

V pozůstalosti učitele Václav Prossera, rodáka z Ostružna, se nachází i tato školní fotografie. Jedná se o III. třídu ze Strašína ve školním roce 1922/1923. Třídním učitelem byl původně dětem Jan Žabka, 1. listopadu roku 1922 jej však vystřídal Ubald Raška. Ten však měl třídu jen do 1. března 1923, kdy si třídu vzal pod ochranu právě Václav Prosser, pro kterého se stala tato třída pravděpodobně prvou, kterou vedl jako třídní učitel. I proto si snad schoval tuto fotografii (Jedná se takřka o jedinou školní fotografii v jeho pozůstalosti.). Proč se během jednoho roku vystřídali tři třídní učitelé, není známo. Děti byly po celý rok vyučovány ještě farářem Františkem Korálem, jenž jim dával hodiny katechismu.

Z třídních výkazů, které jsou uloženy v SOkA Klatovy ve fondu Obecná škola Strašín, se lze též dočíst, že ve třídě se učilo 56 žáků, 35 chlapců a 21 dívek. Známa jsou i jejich jména, bohužel je ale nedokáží přiřadit ke konkrétním obličejům. Prosím tedy laskavé čtenáře, kteří poznají některé žáky, aby mě kontaktovali či nechali zprávu u paní Sucháčové. Nejen že před námi ožije fotografie jinak anonymních tváří, ale dozvíme se též, kdo „denně chodí pozdě do školy“, kdo „se při vyučování směje“ nebo kdo „házel po Havlánovi kamením“. Děkuji za pomoc.

III. třída, školní rok 1922/23

příjmení	jméno	odkud
Bláhová	Růžena	Třebomyslice u Horažďovic, Strašeň 61
Brabec	Karel	Strašeň 42
Bublík	Václav	Pohorsko 22
Dlesk	Karel	Zuklín 8
Harant	Josef	Strašeň 14
Havlán	Josef	Rozsedla 1
Havlánová	Anna	Rozsedla 1
Hofmanová	Marie	Strašeň 67
Chalupný	Jan	Strašeň 100
Jáchymová	Bohumila	Zuklín 26
Janota	František	Strašeň 103
Janoutová	Hedvika	Strašeň 11
Jindřichová	Hedvika	Pohorsko 52
Kantorová	Emilie	Věštín 9
Kojzarová	Růžena	Strašeň 6
Kopa	Rudolf	Strašeň 96
Kopová	Marie	Nahořany 18
Koutek	Viktor	Zuklín
Kozibrádková	Marie	Nahořany 12
Kučera	Jaroslav	Pohorsko 40
Kučerová	Eliška	Pohorsko 45
Kurz	Josef	Zuklín 22
Lhoták	Alois	Pohorsko 28
Lhotáková	Růžena	Nahořany 9

Mareš	Jaroslav	Strašeň 99
Mareš	Josef	Strašeň 84
Marková	Růžena	Strašeň 57
Menčíková	Aloisie	Strašeň 58
Milotová	Jiřina	Strašeň 5
Netáhllová	Marie	Zuklín
Nový	Josef	Nezdice 133, Strašeň 43
Pavlík	František	Strašeň 94
Pavlík	Josef	Strašeň 94
Petlička	Bohumil	Pohorsko 42
Pilát	František	Pohorsko 22
Raitmajer	Jan	Strašeň 71
Rožánek	Bohumil	Pohorsko 6
Staněk	Josef	Zuklín 13
Šperl	Bohumil	Pohorsko 43
Šperl	Karel	Pohorsko 5
Šperlová	Antonie	Strašeň 24
Tejml	František	Zuklín 12
Tejml	Josef	Zuklín 19
Tejmllová	Leopoldina	Pohorsko 44
Trčka	Václav	Strašeň 9
Trnka	Josef	Strašeň 36
Uhlík	Jan	Zuklín 8
Václavík	Bohumil	Strašeň 23
Vachoušek	Bohumil	Strašeň 21
Vančura	Karel	Strašeň 25
Vlčková	Růžena	Pohorsko 31
Voldřich	Karel	Strašeň 59
Voldřichová	Božena	Strašeň 59
Voldřichová	Julie	Strašeň 59
Zahradníková	Marie	Věštín 4

Zdeněk	Miloslav	Zuklín 2
Zdeňková	Hermína	Zuklín 2
Zíka	Jaroslav	Strašeň 17
Zíková	Tekla	Pohorsko 23

Na tomto místě bych rád ještě poděkoval paní Pavlíně Železné, která na cirkusové fotografii poznala svého dědu Františka Švehlu z Malče.

J. N.

Jaroslava Sucháčová

S E D M OTÁZEK PRO

pana Stanislava Š m u c r a

Motto: „Ochotnické divadlo je českou specialitou. Nikde ve světě totiž nemá takovou slávu a sílu.“

Ludvík Pouza

Fascinuje mne dlouholetá historie strašínského ochotnického divadla, která sahá až do roku 1901. Tehdy strašínské nacvičili hru o legendárním plebejském hrdinovi Tillu Enšpíglovi. Jak hlásal plakát: „... aneb každou chvíli jiná čtveráctví“ – ta čtveráctví si prostě upravili na místní poměry.

Fascinuje mne, že se našla skupinka schopných, chytrých, tvořivých a nápaditých lidí, kteří v této tradici - a to velice úspěšně - pokračují.

Věnovat se různým koníčkům jen tak pro potěšení je velice ošemetná záležitost. Na jedné straně je tato dobrovolná, nezištná a prospěšná činnost chválena a obdivována. Na druhé straně někteří trpí

zjevnou nechuť k amatérským počínům lidí, které sice daná profese „neživí“, ale provozují ji úspěšně, s nadšením a láskou. Mávnou rukou nad beznadějnými diletanty „z horní - dolní“ (to se týká nejenom ochotnického divadla). V tom je však velký podíl amatérské profesionality, že svobodně, nezávisle nalézá vlastní umělecký prostor a proto po sobě zanechává i výraznou stopu a mnoha talentovaným lidem dává velkou příležitost.

Cit pro kumšt máme u nás na Strašínku zakódovaný v genech po předcích. Takové to produciování, muziciování, zvláštní vztah k tvořivému řemeslu a umění vůbec. Původně jsem předpokládala požádat o rozhovor paní Dagmar Ševčíkovou. Výrazně se podílí na opětovném navázání divadla na starou tradici ochotnické scény ve Strašíně. Divadelní hry, na kterých spolupracuje jsou úspěšné. Vzhledem k mému předešlému konstatování, svými schopnostmi se však přirozeně řadí mezi ty „erudované Strašeňáky se zakódovanými geny po předcích“ (viz výše). A proto se zeptám :

Co vás („nestrašeňáka“) přivedlo ke strašínskému ochotnickému divadlu? Byla to náhoda?

Náhoda to rozhodně nebyla. Na činnosti spolku jsem se podílel již v osmdesátých letech minulého století, kdy jsme společně s celou řadou místních členů spolku realizovali zajímavé hry, např. Hrubínovu „Krásku a zvíře“ nebo „Charleyovu tetu“ od G. B. Thomase a řadu dalších. Já osobně jsem u několika ochotnických divadel působil již od školních let. A jak jsem se dostal ke strašínskému divadlu? Jednoduše: ze Strašína pochází moje první manželka.

Nynější spolupráci jsme navázali v roce 2005, kdy jsem byl paní Dášou Ševčíkovou a zdejšími ochotníky přizván ke spolupráci na přípravě divadelní hry „Babička“. Musím přiznat, že mě jejich pozvání velice potěšilo, a jsem jim všem, za toto pozvání, vděčný. Je to velice příjemné, inspirující, ale i zavazující.

* * *

Ludvík Pouza v publikaci „Putování za divadelními ochotníky“ m.j. uvádí: „S možností podnikání a cestování se lidé začali věnovat jiným zájmům a divadlo i jiné zažité tradice začaly ustupovat. Přesto mezi námi žijí lidé, kteří znovu zaseli semínko obnovy tradic a pustili se, stejně jako jejich předchůdci a minulé generace, do obnovy slávy českého ochotnického divadla.“

Práce na divadelní tvorbě (a zejména té ochotnické) vyžaduje souhru všech zúčastněných. Vyžaduje také vynalézavost, důvtip, nápady, vytrvalost a pokoru.

Ke stému výročí ochotnické scény ve Strašíně spolek Kolár uvedl hru Babička. Byla to „babička“ jiná – přesto klasická. Vaše dramaturgie velkou měrou přispěla k dynamičnosti děje a zvýraznila lyričnost celého příběhu. Nelze opomenout úspěšnou spolupráci s kolektivem techniků a zvukařů Vlastimila Ševčíka.

Vzájemné škádlení a rozepře jsou normálním jevem lidského chování. Natož pak na jevišti kde jsou emotivní a bouřlivé projevy dokonce oblíbenou činností herců. Spočívá to v racionálním logickém přístupu, že se vám daří nalézat a vytvářet souhru mezi lidmi se kterými na jevišti spolupracujete ?

Lidské soužití je někdy velice ošemetná záležitost, zejména v prostředí, kde se lidé dobře a dlouho znají. Jediný způsob, jak předejít „žabomyším válkám“ uvnitř hereckého souboru, je trvalé apelování na to, že se scházíme proto, abychom společně připravili kvalitní zábavu pro diváky. Na řešení osobních rozepří si každý musí najít úplně jiný prostor.

Při samotné divadelní práci je nezbytné, aby režie, ať je to kdokoli, byla trpělivá a tolerantní. Každý herec je osobnost a ke každému je nutné mít individuální přístup a způsob komunikace, aby nevznikalo zbytečné napětí mezi těmito osobnostmi. Je to někdy těžké, ale přináší to dobré výsledky.

* * *

Je příjemné konstatovat, že především mladí lidé ovládli strašínskou divadelní scénu. Přesto, právě díky dlouholetým členům souboru – především paní Marii Robové, Čestmíru Jílkovi a dalším, kteří začínali hrát v 70-80 letech min. století - dostává tato scéna zvláštní patinu, se kterou se může pochválit málokteré amatérské jeviště.

Mohu použít parafrázi z článku, který vyšel v roce 1941 v Sušických listech ke čtyřicátému výročí strašínské ochotnické scény s názvem Divadlo ve Strašíně (značka „Š“). Cituji: „...Nic o nich nevíte, ačkoliv tolik dovedou. Skromná, tichá práce, o které vědí pouze divadlo milující lidé strašínského okolí – o čemž svědčí vyprodaný sál každé jejich hry.“

Ovlivňují herci vaše tvůrčí záměry?

.....

Samozřejmě. Již při výběru nové hry posuzuji, kdo bude pro tu či onu roli vhodným interpretem. Zároveň mi znalost herců a jejich schopností umožňuje již na samém začátku určit celkový charakter připravované hry. Mou rolí je, vysvětlit hercům, jak má hraná postava vypadat, jak ji autor ztvárnil a co od ní očekávám. Pokud jim toto dokážu dobře vysvětlit, vím, že oni do role vloží vše potřebné ze svého „já“. Vždy důsledně dbám na to, aby herci sami do rolí, které hrají, vložili své vlastní představy a emoce. Cítí se tak lépe a je to znát na jejich osobním výkonu i celkovém provedení divadelní hry. Výsledkem je většinou spokojený divák.

* * *

Vraťme se k nápaditosti jevištního ztvárnění vašich her. Ve hře Zvonokosy jste kladli akcent na vzájemné propojení všech účinkujících. Vznikl tak herecký monolit, který s velkou chutí, radostí a nadšením baví diváky (ale také sebe). Podařilo se vytvořit zábavné představení s jemnou ironií dnešních poměrů. Ve hře Sluha dvou pánů se dramaturgie opírá o hlavní postavu Truffaldina. Ostatní herci pro ni dotváří zajímavou kulisu. Letmo se jí dotýkají a tím i zvýrazňují její komičnost. Přitom vynikají především detaily výborného hereckého projevu pana Luboše Sechtera, který postavu Truffaldina ztvárňuje. Dokazuje to i bouřlivý potlesk diváků po dobu celého představení. K vyváženosti celé hry nemalou měrou přispívají i jednoduché zvukové efekty trubky a bicích umístěných na předscéně.

Co má největší vliv na vaši práci ?

.....

Asi prostředí, ve kterém naše produkce vzniká a lidé, kteří ve Strašíně divadlo hrají. Je to úžasná symbióza dávných časů s přetechizovaným dneškem a pravděpodobně ukvapenou budoucností. Základní motivací je vnitřní potřeba bavit lidi. A když máte kde, a máte s kým a pro koho, tak je to úžasné, inspirující a smysluplné.

* * *

Také se tomu říká „genius loci“ – čili duch, který chrání pomyslné mystické místo.

Pocítujete zvláštní atmosféru starobylosti při pohledu na krásnou malovanou oponu, která dotváří ten zvláštní mystický svět strašínského divadla? .....

Při pohledu na strašínskou oponu pociťuji zejména obdiv a úctu k lidem, kteří ochotnické divadlo hráli před námi. Více než stoletá historie strašínských ochotníků vzbuzuje nejen obdiv, ale i určitý závazek a velkou odpovědnost za další pokračování v divadelní činnosti. A náš, myslím, že dobrý ochotnický spolek, prostředí, kde působíme a podmínky, které máme, vytváří všechny předpoklady k tomu, abychom na tradici našich předků nejen úspěšně navázali, ale i nadále strašínské ochotnické divadlo rozvíjeli.

* * *

K přednostem skladby ochotnického souboru patří i to, že členové pocházejí nejen ze Strašína, ale i z okolních obcí a městeček. Ve Strašíně vsutku neplatí Truffaldinova slova (Sluha dvou pánů) :

„ ...a vy se zatím naučte, jak se máte chovat k cizincům, protože to vám ještě moc nejde.“ Strašínská ochotníci se chovají „ke svým cizincům“ opravdu velmi přátelsky. Výsledkem je inspirující, vynalézavé a dynamické představení, které diváky baví.

Těší vás zájem lidí podílet se na činnosti spolku Kolár?

Je to fascinující, když máte kolem sebe přes čtyřicet lidí, kteří opravdu s nadšením připravují zábavu pro ostatní. A je to o to zajímavější, že se nám na jevišti setkávají v podstatě tři herecké a životní generace. Nejenom, že mě to těší, ale jsem na to hrdý. V dnešní době to není žádnou samozřejmostí.

* * *

Mohu se zeptat na další plány divadelního spolku? Nebo se máme těšit na překvapení?

Jsme chvilku po první letošní premiéře a intenzivně připravujeme druhou, která proběhne o vánočních svátcích. Takže odpověď na otázku „co dál“ vyřešíme po Novém roce. Jediné co vím již dnes, že v roce 2010 bude s největší pravděpodobností pouze jedna premiéra, protože bychom chtěli, aby si zahráli zase všichni společně v jedné hře. Nová hra by měla nahradit úspěšné „Zvonokosy“, které budou po téměř dvou letech mít v září 2010, opět na domácí strašínské scéně, derniéru.

* * *

Děkuji za rozhovor.

Pod čarou: Jsem si vědoma toho, že svými sedmi otázkami jsem se pustila na „tenký led“. Zejména proto, že mám velmi emotivní, téměř rodinný, vztah k ochotnickému divadlu ve Strašíně. Také mám

úcty i obdiv k lidem, kteří dobrovolně věnují svůj volný čas tvořivé práci pro druhé. Prostě – dělají „správné věci správně.“ Přála bych si – a nejen já - aby tato divadelní scéna, tak jako dosud, rozdávala lidem radost a tolik potřebnou dobrou pohodu.

Děkujeme vám všem, kteří utváříte ten vzácný spolek s názvem:

Kolár – spolek divadelních ochotníků ve Strašíně.

JAK ŠEL ŽIVOT ...

V z p o m í n k y o d B i s k u p ů

(9. pokračování vzpomínek pana Františka Bečváře *1910+2004)

Ř E H Á K

Kdo byl Řehák? Byl to rodák ze zdejších končin. Urostlý svobodný muž středních let, kterému manuální práce nikdy nevoněla. Lépe se vyznal v tom, jak si lze přisvojit cizí věc, třeba vystavenou za výlohou nějakého obchodu, bufetu nebo kdekoli jinde. Kde bydlet – to nikdo nevěděl.

V jeho osobním rejstříku byl čas od času nějaký ten záznam o nuceném pobytu v hlídaném příbytku, jemuž se lidově říká „basa“. Nelze říci, že by Řehákovi toto přechodné ubytování bylo protivné. On totiž občas zcela rozumně odeslal některé okolní policii dopis, ve kterém napsal, že tu a tu krádež sice neprovedl, to aby na jeho konto neházeli, ale ten poslední „obchůdek“ – k tomu že se hlásí, to že si zodpoví. Stejně počasí za moc nestojí, začíná mrznout a tak je-li s tím spravedlivost srozuměna, že se sám ke krádeži hlásí. Mohou se tedy – policajti a on – společně sejít.

A tak měl Řehák na čas zajištěnou existenci, dokonce když mu štěstí přálo, také příležitost sejít se zcela oficiálně s některými svými stejnými kamarády. Po odpykání trestu pak zpravidla navštěvoval okolní hostince. Sedával tu se svými známými a to tak dlouho, dokud stačily peníze vydělané ve vězení. Když došly, stal se Řehák opět neznámým.

Nic netrvá věčně. A tak když v podhůří byly opět vykradeny nějaké prodejny a navíc jakási mladá paní, která dojížděla denně autobusem za prací, ohlásila, že ji Řehák chtěl přepadnout a proto s velkým strachem uprchla zpátky do svého domova a tím byla zaviněna její pracovní absence, „ramenu spravedlnosti“ došla trpělivost. „Řehák se musí najít a zavřít ve vězení.“

Bylo vyhlášeno pátrání, které zůstalo bez úspěchu. Někteří lidé říkali, že na Řeháka si neprijdou, ten že někde sedí pěkně na stromě a směje se, jak jsou na něj krátcí. V pátrání se však pokračovalo. Jednoho dne dva policisté se služebním psem namátkově prohledávali neobydlené samoty v okolí Malče. Zastavili se v prázdné chalupě U Hajnech. Je to samota pár kroků od silnice při samotě Biskup. Byli velmi překvapeni, když pes se vrhl proti napolo zříčené stáji s přivřenými dveřmi. Policisté se chopili zbraně a volali: „Řeháku, polez ven!“ Namísto Řeháka se v pootevřených dveřích objevila hlava krávy a za ní zabečela ovce. Když policisté stáj prohledali, zjistili, že skutečně kromě krávy a ovce v maštali jiného není. Seznali, že dobytek je právě ten, jehož ztrátu ohlásil šenkýř z Malče. Také hned šenkýři vzkázali, aby si pro krávu přišel.

Překvapení bylo veliké. Těm, kteří krávu hledali a chodili kolem chalupy Hajnech, ani nenapadlo se do chalupy podívat. Však ani nebylo slyšet krávu zabučet. Té noci, kdy se zaběhla, namísto do svého

domova se dostala na samotu a zalezla do maštale, protože dveře byly pootevřené. Dveře se otvíraly dovnitř a tak když ráno chtěla vylézt, dveře před sebou zavřela a to již nemohla ven. Tak zde zůstala po tři dny zavřena. Po tu dobu také nežrala a proto jí ani vemeno neprasklo. Šenkýřka, celá šťastná, že se kráva našla, oplakávanou krávu zase pěkně pospravila a rozdojila.

A co Řehák? Ten si užíval ještě dlouhou dobu, než napadl sníh. Potom musel jednou nouzově přenocovat na seníku poblíže lesů. Ve sněhu zanechal stopy, které postřehl hospodář. Vyrozuměl policii a tak bylo rozhodnuto, že Řeháka vyzvedne starší příslušník, kterému Řehák důvěřoval a s ním se znal.

Brzy ráno stál policista u seníku a zavolal: „Josef vstaň, už je tě stejně zima a mně také. Čekám tu na tebe.“ Načež se ozvalo z půdy: „No jo, dyť nehoří. Jen to tu trochu urovnám.“ Pozdravili se a zcela vyrovnaně nastoupili cestu do města, kde se ve státním zařízení nocovalo Řehákovi přece jenom pohodlněji.

Po čase proběhla zpráva, že Řehák při výslechu prozradil místo svého přírodního bydlení. Byla to zemljanka na okraji lesa v bývalém pastvišti, kde mezi bludnými kameny zarostlými vysokou kapradinou měl ve skrýši nějaké zásoby a potřebné věci k přírodnímu bydlení. Odtud také se zájmem a spokojeností pozoroval policajty při provádění razie.

V krásném koutu Šumavy střídají se roční období. Mění se zdejší příroda, mění se i lidé. Mnoho jich za tu dobu odešlo tam, odkud není návratu. Ano, odešli i ti, kteří věřili, že tu budou snad věčně. Čas se nezastaví. Na místě starých stromů narůstají nové, přicházejí i noví lidé.

Vše staré přichází v zapomenutí tak, jako tato příhoda, kterou jsem napsal a která se skutečně stala.

František Bečvář dne 18.3.1983